

ÚSTŘEDÍ ZEMĚDĚLSKÉHO A POTRAVINÁŘSKÉHO VÝZKUMU

ÚSTAV VĚDECKOTECHNICKÝCH INFORMACÍ

# **Veterinární medicína**

Ročník 13 (XLI) — Praha 1968

## VETERINÁRNÍ MEDICÍNA

Ústředí zemědělského a potravinářského výzkumu

Ústav vědeckotechnických informací

### *Řídí redakční rada*

*Prof. MVDr. Emanuel Král (předseda), prof. MVDr. Koloman Boďa, DrSc., doc. MVDr. Jan Čarvaš, CSc., prof. MVDr. Jaroslav Dražan, CSc., MVDr. Miroslav Dvořák, CSc., prof. MVDr. Tomáš Gdovin, MVDr. Miloš Halaša, CSc., prof. MVDr. Antonín Holub, DrSc., doc. MVDr. Jozef Hrušovský, CSc., MVDr. Martin Lis, CSc., MVDr. Andrej Mačička, MVDr. Ladislav Polák, CSc., MVDr. Jiří Srna, prof. MVDr. Oldřich Svoboda, doc. MVDr. ing. Jan Vlček, prof. MVDr. Jaroslav Vrtiak, DrSc., doc. MVDr. Alojz Žuffa, CSc.,*

Vedoucí redaktor ing. Jovanka Václavíčková

- Arendarčík J., Koppel Z., Itze L.: Príspevok k imunologickému štúdiu sérového gonadotropínu (PMSG) a ovčieho luteinizačného hormónu (LH)  
 К иммунологическому исследованию сывороточного гонадотропина (PMSG) и овечьего лютеинизирующего гормона (LH)  
 On the Immunological Study of Serum Gonadotropin (PMSG) and of the Sheep Luteinizing Hormone (LH)  
 Beitrag zum immunologischen Studium des Serumgonadotropins (PMSG) und des Luteinisierungshormons beim Schafe (LH)  
 Contribution à l'étude immunologique de la gonadotropine sérique (PMSG) et de l'hormone de mouton lutéinique (LH) . . . . . 193
- Arendarčík J., Maraček I.: Porovnanie aktivity FSH u oviec a LH (ICSH) u hov. dobytku určovanej biologickým a imunologickým testom  
 Сравнение активности FSH у овец и LH (ICSH) у круп. рог. скота, определенной биологической и иммунологической пробой  
 Comparison of the FSH Activity in Sheep and of the LH (ICSH) Activity in Cattle Determined by Means of the Biological and Immunological Test  
 Vergleich der FSH-Aktivität bei Schafen und LH- (ICSH) Aktivität beim Rind auf Grund eines biologischen und immunologischen Testes  
 Comparaison de l'activité de FSH chez les brebis et de LH(ICSH) chez les bovins, déterminée au moyen d'un test biologique et immunologique . . . . . 575
- Bartoš J.: Citlivost kmenů *E. coli* z různých druhů zvířat k chlortetracyklinu a furazolidonu  
 Чувствительность штаммов *E. coli* из разных видов животных к хлортетрациклину и фуразолидону  
 Sensitivity of *E. coli* Strains from Species of Animals to Chlortetracycline and Furazolidone  
 Empfindlichkeit der Stämme *E. coli* aus verschiedenen Tierarten gegen Chlortetracyclin und Furazolidon  
 Sensibilité des souches d'*E. coli* provenant de différentes espèces d'animaux à la chlortétracycline et la furazolidone . . . . . 463
- Bartoš J., Lebduška J.: Citlivost *E. coli* z nosnic a vylíhlých kuřat k chlortetracyklinu  
 Чувствительность *E. coli* из кур-несушек и вылупившихся цыплят к хлортетрациклину  
 The Sensitivity of *E. coli* from Laying Hens and Hatched Chickens to Chlortetracycline

- Empfindlichkeit der *E. coli* aus den Legehennen und ausgeschlüpften Kücken gegen Chlortetracyclin  
Sensibilité d'*Escherichia coli*, provenant des poudeuses et des poussins éclos, à la chlortétracycline . . . . . 585
- Bartoš J., Lebduška J.: Citlivost kmenů *E. coli* z brojlerů, bažantů a zajíců k tetracyklinům, streptomycinu a chloramfenikolu  
Чувствительность штаммов *E. coli* из бройлеров, фазанов и зайцев к тетрациклину, стрептомицину и хлорамфениколу  
The Sensitivity of *E. coli* Strains from Broilers, Pheasants and Hares to Tetracyclines, Streptomycin and Chloramphenicol  
Empfindlichkeit der *E. coli*-Stämme aus den Broilern, Fasanen und Hasen gegen Tetracyclin, Streptomycin und Chloramphenicol  
Sensibilité des souches d'*Escherichia coli*, provenant des broilers, des faisans et des lièvres aux tétracyclines, à la streptomycine et au chloramphénicol . . . . . 593
- Bartoš J., Lebduška J.: Vývoj rezistence a polyrezistence *E. coli* z novorozených telat v letech 1962—1964 vzhledem k léčbě  
Развитие резистенции и полирезистенции *E. coli* при лечении колибациллезов телят в 1962—1964 гг.  
The Development of the Resistance and Polyresistance of *E. coli* in the Treatment of Colibacillosis of Calves in the Years 1962—1964  
Entwicklung der Resistenz und Polyresistenz der *E. coli* bei der Therapie der Kälberkolibazillose in den Jahren 1962—1964  
Développement de la résistance et de la polyrésistance d'*E. coli* provenant des veaux nouveau-nés dans les années 1962—1964, par rapport à la thérapie . . . . . 527
- Bartoš J., Lebduška J., Horáková V.: Citlivost *E. coli* izolovaných ze střev brojlerů z terénu k chlortetracyklinu, streptomycinu a furazolidonu v r. 1966  
Чувствительность к хлортетрациклину и фуразолидону зародышей *E. coli*, выделенных из кишок бройлеров в 1966 году  
Sensitivity of *E. coli* Isolated from the Intestines of Broilers in the Terrain to Chlortetracyclin, Streptomycin and Furazolidon in 1966  
Sensibilité der aus den Gedärmen von Broilern im Terrain isolierten *E. coli* gegenüber Chlortetracyclin, Streptomycin und Furazolidon im Jahre 1966  
Sensibilité d'*E. coli* isolés de l'intestin des broilers provenant du terrain, à la chlortétracycline, streptomycine et furazolidone en 1966 . . . . . 63
- Bartoš S., Škarda J.: Utilizace acetátu a glukózy sledovaná *in vitro* na tukové tkáni skotu a krys  
Использование ацетата и глюкозы при изучении *in vitro* на жировой ткани крупного рогатого скота и крыс  
Utilization of Acetate and Glucose Examined *in vitro* in the Adipose Tissue of Cattle and Rats  
Utilisierung des Azetates und der Glukose, verfolgt *in vitro* am Rinder- und Rattenfettgewebe  
Utilisation de l'acétate et du glucose suivie *in vitro* dans le tissu adipeux des bovins et des rats . . . . . 337
- Bartoš S., Škarda J., Doležel F.: Vliv acetátu, bikarbonátu, glukózy a inzulinu na hladinu NEMK, glukózy a ketolátek v krvi koz  
Влияние ацетата, бикарбоната, глюкозы и кетоновых веществ в крови коз

- The Influence of Acetate, Bicarbonate, Glucose and Insulin on the Level of NEFA Glucose, and KETONE-BODIES in the Blood of Goats  
Der Einfluß des Azetates, des Bikarbonates, der Glukose und des Insulins auf den Spiegel der nichtesterifizierten Fettsäuren (NEFS), der Glukose und der Ketonstoffe im Ziegenblut  
Influence de l'acétate, du bicarbonate, du glucose et de l'insuline sur le niveau de AGNE, de la glucose et des matières cétoniques dans le sang des chèvres . . . . . 343
- Brožová M., Zavadil R.: Rozměry vajčiek častějších helmitů našich psů  
Размеры яиц гельминтов, распространенных у наших собак  
The Dimensions of the Eggs of the More Frequent Helminths of our Dogs  
Ausmaße der Eier der häufigeren Helminthen unserer Hunde  
Dimensions des oeufs des helminthes qui se rencontrent assez fréquemment chez nos chiens . . . . . 311
- Černík K., Černíková E.: Množení viru pseudomoru drůbeže na tkáňových kulturách při různých teplotách  
Размножение вируса псевдокумы птиц на тканевых культурах при различных температурах  
Propagation of the Newcastle Disease Virus on Tissue Cultures at Different Temperatures  
Die Vermehrung des Virus der Pseudogeflügelpest auf Gewebekulturen bei verschiedenen Temperaturen  
Reproduction du virus de la pseudo-peste (maladie de Newcastle) de la volaille dans les cultures de tissus à des températures différentes . . . 393
- Černík K., Černíková E.: Vliv opakovaného mrazení a rozmrazení v různém prostředí na přežívání kmene Hertfordshire viru Newcastleké nemoci  
Влияние повторного замораживания и размораживания в разной среде на жизнеспособность штамма Н вируса Ньюкастльской болезни  
The Influence of Repeated Freezing and Thawing in Various Media on the Survival of the Hertfordshire Strain of Newcastle Disease Virus  
Der Einfluß der wiederholten Tiefkühlung und Enteisung in verschiedenem Milieu auf das Überleben des Hertfordshire-Virusstammes der Newcastle Krankheit  
Influence de la congélation répétée dans le milieu différent sur la survie de la souche Hertfordshire de la maladie de Newcastle . . . . 171
- Černík K., Rajtár V., Černíková E.: Rozšíření infekční bronchitidy kuřat na Slovensku  
Распространение инфекционного бронхита цыплят в Словакии  
The Distribution of Infectious Bronchitis of Chickens in Slovakia  
Verbreitung der infektiösen Bronchitis der Hühner in der Slowakei  
Extension de la bronchite infectieuse aviaire en Slovaquie . . . . . 329
- Červenka J.: Vliv přepravy jatečného skotu na pH po porážce  
Влияние транспорта убойного крупного рогатого скота на pH мяса после убоя  
The Influence of the Transport of Beef Cattle on the pH of the Meat after Killing  
Einfluß der Beförderung der Schlachtrinder auf den pH-Wert des Fleisches nach dem Schlachten

- Duben Z.: Termorezistentní *Clostridium perfringens* typu A u drůbeže  
 Теплоустойчивое *Clostridium perfringens* типа A домашней птицы  
 Thermoresistant *Clostridium perfringens* of the A Type in Poultry  
 Thermoresistentes *Clostridium perfringens* des A-Typs beim Geflügel  
*Clostridium perfringens* thermorésistant du type A de la volaille . . . . . 47

- Dvořák J.: Příspěvek ke studiu vlivu kyseliny askorbové na hladiny Ca, P a aktivitu alkalické fosfatázy v krevním séru nosnic  
 К изучению влияния аскорбиновой кислоты на уровень кальция и фосфора и на активность щелочной фосфатазы в кровяной сыворотке несушек  
 On the Influence of Ascorbic Acid on the Ca and P Level and on the Activity of Alkaline Phosphatase in the Blood Serum of Laying Hens  
 Beitrag zum Studium des Einflusses der Ascorbinsäure auf den Ca- und P-Spiegel und die Aktivität der Alkaliphosphatase des Blutserums von Legehennen  
 Contribution à l'étude de l'influence de l'acide ascorbique sur les niveaux de Ca et P et sur l'activité de la phosphatase alcaline dans le sérum sanguin des poules pondeuses . . . . . 1

- Dvořák J., Valoušek J., Čermák O.: Respirace býčích spermií v prostředí sekretu samičích genitálií *in vitro*  
 Респирация бычьих сперматозоидов в среде секретов половых органов самок *in vitro*  
 Respiration of Bull Spermatozoa in the Environment of Secretions in Female Genitals *in vitro*  
 Die Respiration der Bullenspermien im Milieu der Sekrete der weiblichen Geschlechtsorgane *in vitro*  
 Respiration des spermatozoïdes de taureaux dans le milieu des produits de sécrétion des organes génitaux femelles *in vitro* . . . . . 351

- Dvořák R.: Alergie na savčí a ptačí tuberkulin u skotu současně sensibilizovaného *Mycobacterium bovis* a *avium*  
 Аллергия к бычьему и птичьему туберкулину у крупного рогатого скота, одновременно sensibilizированного *Mycobacterium bovis* и *avium*  
 Allergy to Mammal and Avian Tuberculin in Cattle Sensitized Simultaneously with *Mycobacterium bovis* and *avium*  
 Allergie auf Säugetier- und aviäres Tuberkulin beim Rind, das gleichzeitig mit *Mycobacterium bovis* und *avium* sensibilisiert ist  
 Allergie aux tuberculines aviaires et de mammifères des bovins, sensibilisées en même temps par *Mycobacterium bovis* et *avium* . . . . . 219

- Dvořák R.: Optimální koncentrace ptačího tuberkulinu a diagnostická efektivnost tuberkulinace u slepic  
 Оптимальная концентрация птичьего туберкулина и диагностическая эффективность туберкулинации у кур  
 Optimum Concentration of Avian Tuberculin and the Diagnostic Effectiveness of Tuberculinization in Hens  
 Die optimale Konzentration des aviären Tuberkulins und die diagnostische Effektivität der Tuberkulinisierung bei Hennen  
 Concentration optimum des tuberculines aviaires et efficacité diagnostique de la tuberculinisation chez les poules . . . . . 403

- Ferenčík M., Kubinec J., Mráz A., Halaša M., Hurtík E., Tencer V.,  
Árvay S.: Toxicita popelky z ENO pre hovädzí dobytok  
Токсичность попельной пыли из электростанции ENO для крупного рогатого скота  
The Toxicity of Fly Ash for Cattle  
Toxizität der Flugasche des Elektrizitätswerkes ENO für das Rind  
Toxicité des cendres de ENO pour les bovins . . . . . 37
- Gdovin T., Michna A., Bartko P., Chyla M.: Účinok Ferridextranu  
a niektorých vitamínov na rast a krvný obraz jahniat  
Действия ферридекстрана и некоторых витаминов на рост и картину крови агнят  
The Effect of Ferridextran and Some Vitamins on the Growth and Blood  
Picture in Lambs  
Die Wirkung von Ferridextran und gewisser Vitamine auf das Wachstum  
und das Blutbild von Lämmern  
Effet du Ferridextrane et de certaines vitamines sur la croissance et la  
formule sanguine des agneaux . . . . . 649
- Gdovin T., Sokol J., Cabada J. R.: Pôsobenie trichlorfonu (Soldep, Hy-  
podermín) proti niektorým ektoparazitom resp. plesňam u hovädzieho  
dobytku a oviec  
Действие трихлорфона (Солдеп, Гиподермин) против некоторых эктопаразитов  
или плесней у крупного рогатого скота и овец  
The Effect of Trichlorphone (Soldep, Hypodermin) on Some Ectoparasites  
or Mycoses in Cattle and Sheep  
Wirkung des Trichlorphons (Soldep, Hypodermin) gegen einige Ektoparasiten  
beziehungsweise Schimmel bei Rindern und Schafen  
Effet du trichlorphone (Soldep, Hypodermin) sur certains ectoparasites,  
éventuellement sur certaines moisissures des bovins et des moutons . . . 643
- Grigelová R., Turzová M.: Výskyt aviárných mykobakterií v ľudských  
materiáloch  
Появление птичьих микобактерий в человеческом организме  
The Occurrence of Avian Mycobacteria in Human Materials  
Vorkommen aviärer Mykobakterien in menschlichen Materialien  
Apparition des mycobactéries aviaires chez les hommes . . . . . 537
- Havlíček F., Kleisner I.: Vliv berlínské modři na rozdělení  $^{134}\text{Cs}$  u psů  
krmených kontaminovaným masem  
Влияние берлинской лазури на распределение  $^{134}\text{Cs}$  у собак, кормленных кон-  
таминированным мясом  
The Influence of Ferric Ferrocyanide on the Concentration of  $^{134}\text{Cs}$  in  
Dogs Fed on the Contaminated Meat  
Einfluß des Berlinerblaus zur Verteilung von  $^{134}\text{Cs}$  bei Hunden, die mit  
kontaminiertem Fleisch gefüttert wurden  
Influence du bleu de Prusse sur la répartition de  $^{134}\text{Cs}$  chez les chiens  
nourris de la viande contaminée . . . . . 189
- Hloušek A., Hanák L.: Možnosti elektrodiagnostiky při spastické paréze  
u skotu  
Возможности электродиагностики при спастическом парезе крупного рогатого  
скота  
The Possibility of Electrodiagnostic in the Case of Spastic Paresis in Cattle  
Möglichkeiten der Elektrodiagnostik bei spastischer Parese des Rindes  
Possibilités de l'électrodiagnostic en cas de parésie spastique . . . . . 233

- Hložánek I., Sovová V.: Použití COFAL a FA testů při přípravě bez-leukóзовého hejna drůbeže  
 Применение COFAL и FA проб при подготовке безлейкозного стада домашней птицы  
 Application of COFAL and FA Tests in the Preparation of a Leukosis-Free Poultry Flock  
 Benützung der COFAL- und FA-Teste bei der Vorbereitung einer leukose-freien Geflügelherde  
 Application des tests COFAL et FA lors de la préparation d'une bande de volaille exempte de leucose . . . . . 561
- Hložánek I., Sovová V.: Příprava bezleukóзовého hejna drůbeže — RIF test  
 Подготовка безлейкозного сада домашней птицы — RIF-тест  
 Preparation of a Leucosis-Free Flock of Poultry — RIF Test  
 Vorbereitung der leukosefreien Geflügelschar — RIF Test  
 Préparation d'une bande de volaille exempte de leucose — RIF test . . . 489
- Hofírek B., Groch L.: Cytologický obraz kostní dřeně při leukóze skotu se zřetelem k lymfo-leukemoidním reakcím  
 Цитологическая картина костного мозга при лейкозе крупного рогатого скота с учетом лимфолейкемоидных реакций  
 The Cytological Picture of the Bone Marrow in the Case of Cattle Leukosis with Regard to Lympholeukemoid Reactions  
 Das zytologische Bild des Knochenmarkes bei Rinderleukose mit Berücksichtigung der Lympho-leukämoiden Reaktionen  
 Formule cytologique de la moelle osseuse lors de la leucose bovine, compte tenu des réactions de caractère lympho-leucomioide . . . . . 277
- Hubík R., Fedák R., Lázníčka F.: Purifikace viru slintavky a kulhavky fluorokarbonem  
 Очищение вируса ящура при помощи флюоронагара  
 Purification of the Foot-and-Mouth Virus by Means of Fluorocarbon  
 Purifikation des Maul- und Klauenseuche-Virus mit Fluocarbon  
 Purification du virus de la fièvre aphteuse par le fluorocarbone . . . 521
- Hybášek J., Píchová D., Pícha J.: Příspěvek k výskytu a léčbě aktinobacilózy skotu  
 Заболевание крупного рогатого скота актинобациллезом и его лечение  
 On the Occurrence and Treatment of Actinobacillosis in Cattle  
 Beitrag zum Vorkommen und zur Therapie der Rinderaktinobazillose  
 Contribution à l'apparition et au traitement de l'actinobacillose des bovins 25
- Churý J., Prošek F.: Chromatografické určování obsahu kumestrolu v rostlinách  
 Хроматографическое определение содержания куместрола в растениях  
 Chromatographic Determination of the Cumestrol Content in Plants  
 Chromatographische Bestimmung des Kumestrolgehaltes in Pflanzen  
 Détermination chromatographique de la teneur en cumestrole des plantes 305
- Itze L., Arendarčík J.: Príspevok k štúdiu druhej špecificity LH v moči niektorých domácich zvierat sérologickými reakciami  
 К изучению видовой специфичности LH в моче некоторых домашних животных при помощи серологических реакций

ZEMŘEL ČLEN KORESPONDENT SAV  
MVDr. FRANTIŠEK NIŽNÁNSKÝ

*Za necelých pět měsíců od úmrtí člena korespondenta ČSAV a akademika SAV MVDr. Ivana Braunera byla československá veterinární medicína postížena další těžkou ztrátou, náhlou tragickou smrtí člena korespondenta SAV MVDr. Františka Nižnánského.*

*Rodák z Velkých Břestovan v okrese Trnava ukončil studia na Vysoké škole veterinární v Brně roku 1936. Po krátkém působení na několika místech v praxi byl činný od roku 1941 v armádě. Potom přešel do v té době právě nově zakládaného Státního diagnostického veterinárního ústavu v Bratislavě. Brzy se stal jeho ředitelem a v této náročné funkci setrval až do roku 1958. Potom z ústavu odešel do Biologického ústavu SAV a brzy nato se stal vědeckým pracovníkem bratislavské Laboratoře experimentálního veterinářství bývalé ČSAZV. Od roku 1963 pak řídil pobočku brněnského Výzkumného ústavu veterinárního lékařství v Ivanke pri Dunaji.*

*Již působení člena korespondenta MVDr. F. Nižnánského ve Státním diagnostickém veterinárním ústavu je vedle organizátorské práce spojeno s intenzivní činností výzkumnou. Obrazem této aktivity jsou jeho publikace. Sám nebo ve spolupráci uveřejnil přes 230 vědeckých prací, podílel se na zpracování více než čtyřiceti monografií, sborníků a učebnic a publikoval přes 150 popularizačních článků.*

*Člen korespondent MVDr. F. Nižnánský byl však nejen vědcem intenzivně publikujícím, ale i velmi významným organizátorem veterinárního výzkumu. S aktivitou mu vlastní působil jako člen vědecké rady Veterinární fakulty VŠP v Košicích, Výzkumného ústavu veterinárního lékařství v Brně, Výzkumného ústavu pro chov drůbeže v Ivanke pri Dunaji, Ústavu epidemiologie a mikrobiologie v Bratislavě, jako expert Výzkumného ústavu hygieny v Bratislavě pro hygienickou problematiku antropozoonóz a jako člen vědeckého kolegia speciální biologie SAV.*

*Nelze opomenout ani jeho neúnavnou kriticky podnětnou činnost redakční, která přispěla ke zvýšení úrovně nejen tohoto časopisu, ale celé československé veterinární časopisecké oblasti.*

*Tato intenzivní činnost člena korespondenta MVDr. R. Nižnánského, jež jej stavi do popředí československé veterinární medicíny, došla zaslouženého ocenění tím, že byl v roce 1955 zvolen členem korespondentem SAV, v roce 1958 dopisujícím členem bývalé ČSAZV a v roce 1959 členem Společnosti německých veterinárních patologů. Krátce před svým úmrtím byl vědeckou radou navržen do funkce profesora epizootologie na Veterinární fakultě VŠP v Košicích.*

*Člen korespondent MVDr. F. Nižnánsky odešel v plných tvůrčích silách. O to víc nám bude chybět, a to především jako strážce úrovně naší práce a jako bohatý zdroj podnětů.*

*Jeho impozantní byt nedokončené dílo budovatele a spolutvůrce československé veterinární vědy zvláště na Slovensku nám však zůstává.*

*Antonín Holub*